

NIVEL ZORGREGISTRATIES EERSTE LIJN

R A P P O R T

Zorg door de fysiotherapeut

Jaarcijfers 2015 en trendcijfers 2011-2015

Di-Janne Barten

Lando Koppes

Juni 2016

KALENDERJAAR

2015

NIVEL

Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg

Otterstraat 118-124

Postbus 1568

3500 BN Utrecht

Telefoon 030 2 729 700

Fax 030 2 729 729

www.nivel.nl

Disclaimer

Wij doen ons best om onze onderzoeksresultaten zo begrijpelijk mogelijk te presenteren. De onderzochte materie is echter complex.

Wij staan in voor de juistheid van onze cijfers, maar wij kunnen geen verantwoording aanvaarden voor conclusies die derden op deze cijfers baseren.

Wij zijn daarnaast continue bezig met het verbeteren van ons onderzoek. Een voorbeeld is het verbeteren van de methodologie of het toevoegen van gegevens van praktijken die op een later moment zijn binnengekomen. Hierdoor kunnen veranderingen optreden in de cijfers.

Het is toegestaan, met verwijzing, cijfers uit deze rapportage te gebruiken:
Barten DJA, Koppes LJ. NIVEL Zorgregistraties – Zorg door de fysiotherapeut; jaarcijfers 2015 en trendcijfers 2011 – 2015. Utrecht, NIVEL 2016.

Inhoud

Inhoud	4
Voorwoord	5
Kernpunten	6
Introductie	7
Verantwoording	8
Patiëntkenmerken	11
Geslacht en leeftijd	11
Omvang Zorggebruik	12
Aantal behandelingen per kalenderjaar	13
Behandelduur per kalenderjaar	14
Prestatiecodes	15
Aanmelding	16
Wijze van toegang	16
Soort verwijzer	17
Conclusie screening directe toegang	18
Gezondheidsproblemen	19
Top-10 gezondheidsproblemen (DCSPH)	19
Chronische lijst	21
Duur van het gezondheidsprobleem	22
Recidiviteit	23
Prognose herstel	23
Meetwaarden	24
Meetinstrument	24
Top-5 meetinstrumenten	25
Evaluatie	26
Reden einde zorg	26
Behandelresultaat	26
Referenties	27

Voorwoord

NIVEL Zorgregistraties eerste lijn verzamelt continu gegevens over gezondheid en zorg in de eerste lijn. Resultaten worden gepresenteerd op www.nivel.nl/zorgregistraties. Deze website geeft onder andere antwoord op de vraag welke gezondheidsproblemen in Nederland voorkomen, welke zorg wordt verleend en wat de kwaliteit van deze zorg is.

NIVEL Zorgregistraties eerste lijn wordt uitgevoerd door het NIVEL met financiering van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Een uitgebreide beschrijving van het project vindt u op onze [website](#).

Dit rapport bevat de gegevens over de zorg voor patiënten die zijn behandeld in het kalenderjaar 2015 door de fysiotherapeut. Trendcijfers worden (indien beschikbaar) gegeven over de periode 2011-2015. Het is ook mogelijk een [gegevensaanvraag](#) te doen. De cijfers zijn ook te zien via de website www.nivel.nl/zorgregistraties.

Wij danken de deelnemende zorgverleners voor hun inzet en het aanleveren van gegevens.

Kernpunten

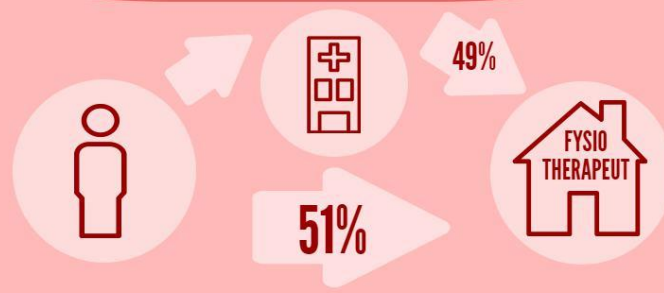
NIVEL Zorgregistraties FYSIOTHERAPIE

jaarcijfers
2015

In de registratie van 2015:

Meer directe toegang dan verwijzing

Gemiddeld aantal zittingen schommelt

Top 10 aandoeningen ongewijzigd

spier-pees-fascie aandoeningen

cervico-thoracale en

lumbale wervelkolom

komen het meest voor

1 of meer metingen uitgevoerd bij
41%
van de patiënten

zitting op praktijk (76%)
zitting aan huis (8%)
zitting in instelling (3%)
groepsbehandeling (3%)
screeningen en intakes (11%)

van de behandelingen eindigt omdat de patiënt uitbehandeld is

Introductie

Fysiotherapie is een paramedische discipline gericht op het herstel en het ontwikkelen van het optimale bewegen, bij behoud en bij achteruitgang. Fysiotherapeuten komen via een proces van klinisch redeneren tot een specifiek fysiotherapeutische diagnose, op basis waarvan therapeutische en/of preventieve interventies worden bepaald en uitgevoerd (*De Vries et al., 2014*).

Fysiotherapie is een beschermd beroep. Dit betekent dat een fysiotherapeut de 4-jarige HBO-studie heeft afgerond en tevens een BIG-registratie moet bezitten.

Doel van het rapport

Dit rapport geeft inzicht in de populatie van patiënten die de fysiotherapeut bezoekt, het zorgproces, de zorginhoud en de zorgevaluatie. De gegevens in dit rapport beperken zich tot de **reguliere fysiotherapie**. Specialisaties, zoals manuele therapie en sportfysiotherapie worden buiten beschouwing gelaten.

Vraagstellingen

1. Wat zijn kenmerken van patiënten die worden behandeld door de fysiotherapeut?
2. Op welke wijze komen patiënten bij de fysiotherapeut?
3. Wat is het zorggebruik van patiënten bij de fysiotherapeut?
4. Wat is er bekend over de gezondheidsproblemen van patiënten die de fysiotherapeut bezoeken in termen van diagnoses en meetgegevens?
5. Wat is het resultaat van de behandeling?

Verantwoording

Omvang gegevensverzameling

In 2015 zijn er in het kader van NIVEL Zorgregistraties gegevens verzameld over 23 177 patiënten die reguliere fysiotherapeutische zorg hebben ontvangen van 194 fysiotherapeuten verspreid over 47 eerstelijns fysiotherapiepraktijken.

Geografische spreiding aantal deelnemende fysiotherapiepraktijken
NIVEL Zorgregistraties, 2015*

Representativiteit

De representativiteit van de deelnemende fysiotherapiepraktijken en fysiotherapeuten aangesloten bij NIVEL Zorgregistraties in 2015, is bepaald door een vergelijking te maken met gegevens van de landelijke geregistreerde eerstelijns fysiotherapiepraktijken en fysiotherapeuten uit het Algemeen GegevensBeheer (AGB) register van 2016¹.

Wanneer we globaal kijken naar de verdeling van de deelnemende fysiotherapiepraktijken van NIVEL Zorgregistraties over vier regio's, dan is dit vergelijkbaar met de landelijke verdeling van fysiotherapiepraktijken. Ook de geslachtsverdeling en de gemiddelde leeftijd van de fysiotherapeuten is vergelijkbaar met de landelijke cijfers. Het percentage vrouwelijke fysiotherapeuten is 55% en de gemiddelde leeftijd van de fysiotherapeuten is 41 jaar.

Vergelijking aandeel fysiotherapiepraktijken NIVEL Zorgregistraties en aandeel fysiotherapiepraktijken landelijk, naar regio, 2015

Aantal oefentherapiepraktijken**	NIVEL Zorgregistraties		Landelijk		p-waarde
	n=47	%	n=8 073	%	
Regio*					<i>0,94</i>
Noord	5	10,6	731	9,1	
Oost	10	21,3	1546	19,2	
Zuid	10	21,3	1699	21,1	
West	22	46,8	4097	50,8	

*Regio-indeling: Noord (Drenthe, Friesland, Groningen), Oost (Gelderland, Overijssel, Flevoland), Zuid (Noord-Brabant, Limburg), West (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht, Zeeland)

**Van fysiotherapiepraktijken met meerdere vestigingen zijn alleen de gegevens van de hoofdlocatie meegenomen.

Vergelijking geslachtsverdeling en gemiddelde leeftijd van fysiotherapeuten NIVEL Zorgregistraties (2015) en fysiotherapeuten inschreven in het AGB-register (2016)

Aantal oefentherapeuten	NIVEL Zorgregistraties		Landelijk		p-waarde
	n=187	%	n=1740	%	
Man (%)	85	45	10 400	44	
Vrouw (%)	105	55	13 178	56	<i>0,71</i>
Leeftijd (gemiddelde)	41,4		41,3		<i>0,89</i>

De gegevens die nodig zijn voor de gepresenteerde resultaten zijn vaak niet van alle patiënten beschikbaar. Dit kan komen doordat niet alle informatie in alle softwarepakketten aanwezig is, of doordat gegevens niet zijn ingevuld door de fysiotherapeut. Ook zijn sommige berekeningen gebaseerd op een selectie van de patiëntenpopulatie. Om bijvoorbeeld cijfers over de evaluatie van de behandeling te berekenen, worden alleen gegevens van patiënten gebruikt voor wie in het betreffende jaar de behandeling is beëindigd.

¹ AGB-register versie 12 mei 2016.

Inhoud gegevensverzameling

De gegevens die in 2015 voor NIVEL Zorgregistraties zijn verzameld, zijn gegevens die iedere fysiotherapeut vastlegt voor de reguliere administratie en welke nodig zijn voor declaratie, aangevuld met gegevens uit de KNGF richtlijn 'Fysiotherapeutische verslaglegging 2011'. Op de website vindt u de [specificatie](#) van de gegevensverzameling.

Wijze van gegevensverzameling

Een deelnemende zorgverlener registreert patiëntgegevens en zorginhoudelijke gegevens in de reguliere praktijksoftware. Jaarlijks worden gegevens uit dit dossier gefilterd en verstuurd naar het NIVEL. Alléén gegevens van patiënten die geen bezwaar hebben gemaakt tegen gebruik van hun gegevens worden hierbij meegenomen. Vóórdat een extractiebestand naar het NIVEL verzonden wordt, zet software van een Trusted Third Party (ZorgTTP) patiënt-identificerende gegevens om naar een pseudoniem. Dit wordt gedaan om de privacy van patiënten te kunnen waarborgen in het kader van de [Wet Bescherming Persoonsgegevens](#). Meer informatie over privacy is te vinden in het [Privacyreglement](#) van NIVEL Zorgregistraties.

Deelnemende softwareleveranciers zijn:

- Intramed (Intramed)
- LogicData (Fysiologic)
- Monitored Rehab Systems (FysioRoadMap)

Kwaliteitscontrole

De aangeleverde gegevens worden gecontroleerd op verdubbelingen van data, op niet-interpreteerbare waarden in velden en op de continuïteit van gegevensaanleveringen in de tijd. Als er sprake is van een missende periode in de aanlevering van een praktijk, kunnen gegevens over de omvang van de behandeling bij de oefentherapeut niet berekend worden. Het is immers niet bekend hoeveel consulten hebben plaatsgevonden in de periode waarover geen gegevens zijn aangeleverd.

De gegevens over kalenderjaren 2011 en 2012 zijn verzameld binnen de voorloper van NIVEL Zorgregistraties (de Landelijke informatievoorziening Paramedische Zorg (LiPZ)) en zijn op vergelijkbare wijze gecontroleerd op kwaliteit.

Patiëntkenmerken

Wat valt op?

- Ongeveer 60% van de patiënten bij de fysiotherapeut is vrouw.
- De gemiddelde leeftijd van patiënten neemt toe in lijn met de veroudering van de Nederlandse bevolking.

Geslacht en leeftijd

Ongeveer 60% van de patiënten die door de fysiotherapeut worden behandeld is vrouw. De gemiddelde leeftijd van patiënten die in 2015 een fysiotherapeut bezochten is ruim 53 jaar. In de periode 2011-2015 neemt de gemiddelde leeftijd licht toe, conform de toenemende leeftijd in de totale bevolking (CBS, 2015). De verschuiving wordt veroorzaakt door het toenemende aandeel patiënten van 65 jaar en ouder, ten koste van het aandeel 18-44 jarigen. Het jaar 2014 is een uitzondering hierop.

Geslacht en leeftijd van de patiënt behandeld door de fysiotherapeut, 2011-2015

		2011	2012	2013	2014	2015
Geslacht	Mannen	39,6	39,3	38,2	40,8	40,7
	Vrouwen	60,4	60,7	61,8	59,2	59,3
Leeftijd	0-4 jaar	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
	5-17 jaar	5,0	4,6	4,4	5,0	5,0
	18-44 jaar	31,0	29,0	27,7	28,5	27,0
	45-64 jaar	36,2	37,2	37,6	36,9	36,2
	65-74 jaar	14,2	15,0	15,7	15,0	16,1
	75-84 jaar	9,7	10,4	10,7	10,5	11,4
	>=85 jaar	3,9	3,8	3,8	4,0	4,4
Gemiddelde leeftijd		51,8	52,6	53,0	52,3	53,3
Totaal aantal patiënten		10.158	9.263	7.980	16.916	23.177

Omvang Zorggebruik

Wat valt op?

- De mediaan van het aantal behandelingen is na een dip in 2014 weer terug op 7 behandelingen in 2015.
- Patiënten die behandeld worden voor een chronische² aandoening kregen de afgelopen jaren gemiddeld 3 keer zoveel behandelingen als patiënten die behandeld worden voor een niet-chronische aandoening.
- De behandelduur neemt licht toe ten opzichte van 2014, maar gemiddeld duurt een behandeling in 2015 zo'n twee weken korter dan in 2011.
- In 2015 wordt de dalende trend van het aandeel reguliere zittingen op de praktijk verbroken.

Nadere uitleg

Voor het berekenen van de behandelomvang per kalenderjaar worden alle patiënten meegenomen die minimaal 1 contact hebben gehad in het jaar 2015. Patiënten worden niet meegenomen in de berekening als de praktijk een periode geen gegevens heeft aangeleverd tijdens de behandeling van de patiënt. In die gevallen is het totaal aantal gegeven behandelingen niet met zekerheid vast te stellen.

Om een indicatie te geven van het aantal zittingen per patiënt kunnen zowel het gemiddelde als de mediaan worden weergegeven. De mediaan is de middelste waarde wanneer de gegevens in orde van grootte worden gesorteerd. Het voordeel van de mediaan ten opzichte van het gemiddelde is dat deze veel minder wordt beïnvloed door extreme waarden. Het gemiddelde aantal consulten wordt sterk omhoog getrokken door een kleine groep patiënten die veelvuldig behandeld wordt, terwijl de mediaan door deze groep nauwelijks wordt beïnvloed.

² Onder chronische aandoeningen wordt verstaan: aandoeningen die voorkomende op de 'chronische lijst' (*Besluit Zorgverzekering*)

Aantal behandelingen per kalenderjaar

Het gemiddelde aantal behandelingen reguliere fysiotherapie is in 2015 licht toegenomen ten opzichte van 2014, maar is nog altijd lager dan het gemiddelde aantal behandelingen in 2011 en 2012. Sinds 2011 is het aandeel patiënten dat uitsluitend een screening heeft ondergaan gegroeid van 3,6% in 2011 naar 5,1% in 2015. Het aandeel patiënten dat 10-12 behandelingen krijgt per kalenderjaar is sinds 2011 steeds zo'n 10%.

Patiënten die behandeld worden voor een aandoening die voorkomt op de 'chronische lijst' (*Besluit zorgverzekering, bijlage 1*) kregen de afgelopen jaren gemiddeld 3 keer zoveel behandelingen als patiënten die behandeld worden voor een niet-chronische aandoening.

Aantal behandelingen fysiotherapie per patiënt, per kalenderjaar: totale populatie en voor patiënten met een chronische en niet-chronische aandoening, 2011-2015

Totale populatie	2011	2012	2013	2014	2015
Alleen screening	3,6	3,1		3,9	5,1
1-3 behandelingen	21,7	21,1		20,8	20,9
4-6 behandelingen	23,8	22,7		25,8	23,6
7-9 behandelingen	16,1	16,5		19,3	17,5
10-12 behandelingen	10,2	9,6		10,1	10,1
13-18 behandelingen	9,4	10,5		8,9	9,6
19-24 behandelingen	4,8	5,5		4,0	4,3
>24 behandelingen	10,2	11,0		7,2	8,9
Gemiddelde	11,2	11,6		9,7	10,5
Standaarddeviatie	15,0	15,4		12,2	13,2
Mediaan	7,0	7,0		6,0	7,0
Aandoening op "chronische lijst"					
Gemiddelde	27,8	27,3		23,7	24,7
Standaarddeviatie	25,3	26,5		23,8	23,8
Mediaan	20,0	19,0		15,0	17,0
Aandoening niet op "chronische lijst"					
Gemiddelde	8,0	8,6		7,7	7,8
Standaarddeviatie	8,7	9,4		7,3	7,5
Mediaan	6,0	6,0		6,0	6,0
Totaal aantal patiënten	8.852	8.048		8.245	22.882

* Over 2013 zijn onvoldoende gegevens beschikbaar voor betrouwbare rapportage.

Behandelduur per kalenderjaar

Voor de totale populatie is de gemiddelde duur van een behandeling in 2015 licht toegenomen ten opzichte van 2014 (10,6 weken ten opzichte van 9,6 weken). Ook in de subgroepen 'patiënten met een 'lijst' aandoening' en 'patiënten zonder 'lijst' aandoening' neemt de behandelduur weer licht toe. De behandelduur is nog wel korter dan in de jaren 2011 en 2012.

Behandelduur fysiotherapie (in weken) per patiënt, per kalenderjaar: totale populatie en voor patiënten met een chronische en niet-chronische aandoening, 2011-2015

Behandelduur in weken	2011	2012	2013	2014	2015
Totaal					
Gemiddelde	11,5	12,2		9,6	10,6
Standaarddeviatie	13,9	14,4		11,4	12,7
Mediaan	6,1	6,1		5,7	5,9
Aandoening op "chronische lijst"					
Gemiddelde	22,4	21,9		17,4	20,1
Standaarddeviatie	17,6	17,9		15,6	16,6
Mediaan	16,8	15,6		12,3	14,3
Aandoening niet op "chronische lijst"					
Gemiddelde	9,5	10,5		8,4	8,9
Standaarddeviatie	12,0	12,8		10,1	11,0
Mediaan	5,1	5,7		5,1	5,1
Totaal aantal patiënten	8.852	8.048		8.245	22.882

* Over 2013 zijn onvoldoende gegevens beschikbaar voor betrouwbare rapportage.

Prestatiecodes

Bij het declareren van een zitting fysiotherapie wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende behandelvormen, zoals een reguliere behandeling in de praktijk, een behandeling bij de patiënt thuis of een behandeling in een instelling. Dit zijn de zogenoemde [prestaties](#), vastgesteld door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA).

Driekwart van de prestatiecodes betreft reguliere zittingen op de praktijk. Sinds 2011 nam dit aandeel langzaam af, maar in 2015 is weer een lichte stijging zichtbaar. De opmars van het aandeel groepsbehandelingen wordt vertekend door de veranderde samenstelling van de deelnemende fysiotherapiepraktijken in de periode 2014-2015 ten opzichte van de periode 2011-2013.

Verdeling van zittingen reguliere fysiotherapie naar prestatiecode, 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Reguliere zittingen op praktijk	78,6	77,8	75,7	73,2	75,5
Reguliere zittingen bij patiënt	9,7	11,0	10,7	8,9	7,7
Reguliere zittingen in instelling	5,0	5,4	4,1	3,6	3,1
Groepsbehandeling van 2-10 personen	0,3	0,1	0,3	2,6	2,8
Lange reguliere zittingen op praktijk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lange reguliere zittingen bij patiënt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lange reguliere zittingen in instelling	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Screeningen	2,5	2,4	3,4	3,9	3,8
Intakes	3,9	3,2	5,9	7,8	7,1
Overige prestatiecodes	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal aantal zittingen	112.426	108.340	75.155	169.344	251.272

Aanmelding

Wat valt op?

- In 2015 zijn voor het eerst méér patiënten op eigen initiatief bij de fysiotherapeut gekomen dan via een verwijzer.
- Bij 99% van de patiënten die een screening hebben ondergaan is de conclusie ‘pluis’ (i.e. de patiënt is met de zorgvraag aan het juiste adres).
- De huisarts is nog altijd de meest voorkomende verwijzer, ondanks het stijgende aandeel verwijzingen door de medisch specialist.

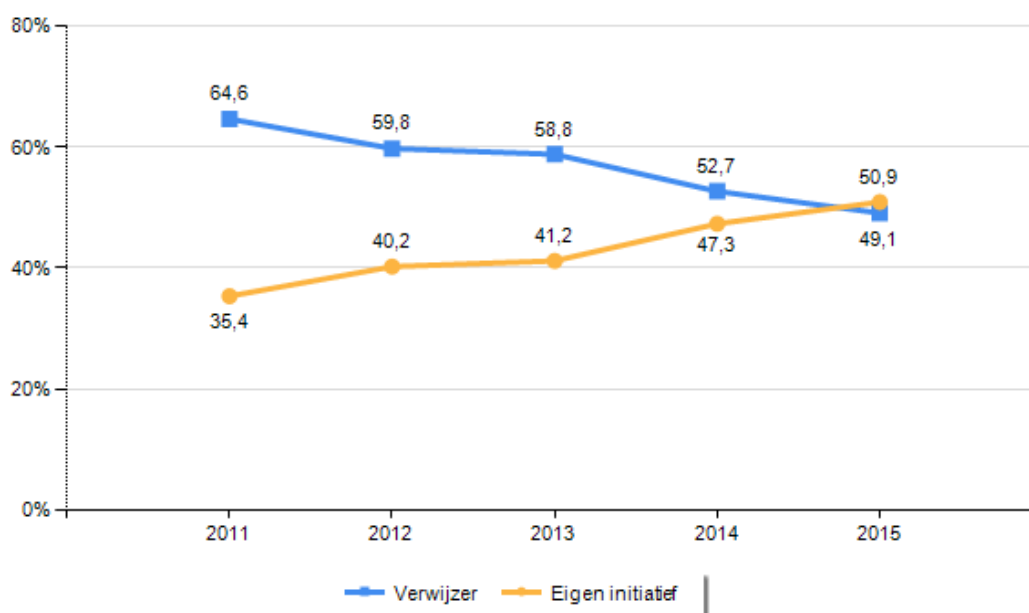
Wijze van toegang

In 2015 zijn voor het eerst méér mensen op eigen initiatief bij de fysiotherapeut gekomen dan op verwijzing van een arts. Sinds de invoering van de regeling Directe Toegankelijkheid Fysiotherapie (DTF) in 2006 nam het aandeel patiënten dat gebruik maakte van DTF jaarlijks toe. De sterkste stijging was te zien in de beginjaren (2006-2008) en vanaf 2013. Mogelijk speelt de overgang van LiPZ naar NIVEL Zorgregistraties hierbij een rol.

Wijze van toegang van patiënten naar de fysiotherapeut (% patiënten), 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Verwijzer	64,6	59,8	58,8	52,7	49,1
Eigen initiatief	35,4	40,2	41,2	47,3	50,9
Totaal aantal patiënten	10.158	9.099	7.752	16.194	22.398

Wijze van toegang van patiënten naar de fysiotherapeut (% patiënten), 2011-2015

Soort verwijzer

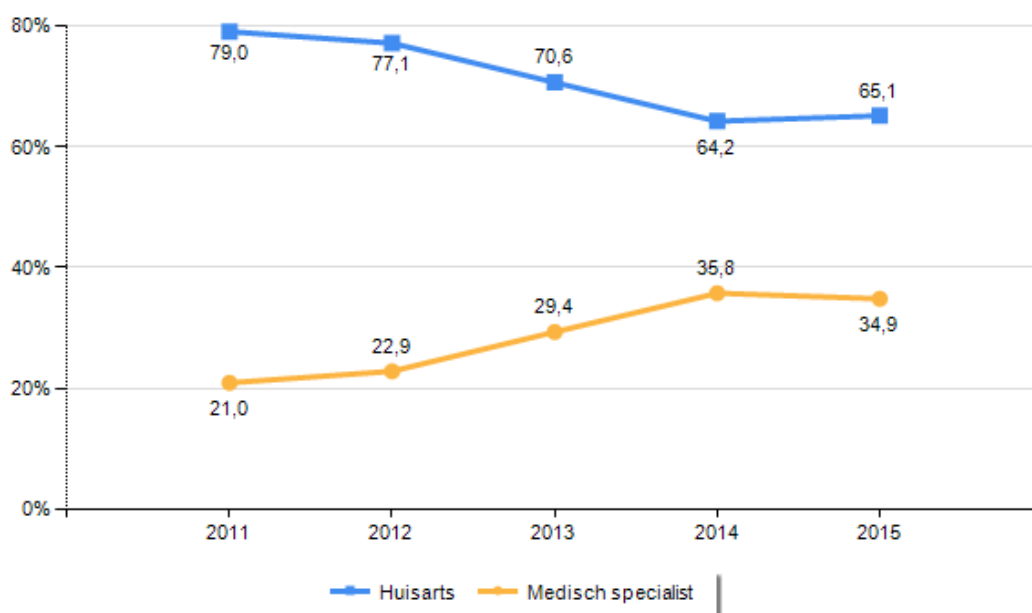
In 2015 werd 65% van de patiënten die via een verwijzer bij de fysiotherapeut kwamen verwezen door de huisarts; de overige 35% bezocht de fysiotherapeut via een verwijzing van de medisch specialist. De orthopeed wordt het vaakst genoemd als verwijzer voor reguliere fysiotherapie.

Na de stijgende trend van het aandeel verwijzingen door de medisch specialist in de periode 2011 en 2014, zette deze trend in 2015 niet door.

Soort verwijzer van patiënten die op verwijzing bij de fysiotherapeut zijn gekomen (% patiënten), 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Huisarts	79,0	77,1	70,6	64,2	65,1
Medisch specialist	21,0	22,9	29,4	35,8	34,9
Totaal aantal patiënten	6.185	5.152	4.305	7.935	10.069

Soort verwijzer van patiënten die op verwijzing bij de fysiotherapeut zijn gekomen (% patiënten), 2011-2015

Conclusie screening directe toegang

Patiënten die op eigen initiatief bij de fysiotherapeut komen ondergaan een screening door de fysiotherapeut. Tijdens de screening wordt door middel van gerichte vragen binnen een beperkte tijd (circa 10 minuten) vastgesteld of de patiënt met zijn klachten aan het juiste adres is bij de fysiotherapeut. Wanneer de klacht/hulpvraag niet geïndiceerd is voor fysiotherapie (conclusie 'niet-pluis') wordt de patiënt geadviseerd contact op te nemen met de (huis)arts. Wanneer de fysiotherapeut tot de conclusie 'pluis' komt, informeert hij de patiënt over de mogelijkheid om, zonder tussenkomst van een arts, door te gaan met het diagnostisch fysiotherapeutisch proces.

Net als voorgaande jaren, is de conclusie van de screening bij directe toegang bij 99% van de patiënten 'pluis'.

Conclusie screening directe toegang van patiënten behandeld door de fysiotherapeut (% patiënten), 2013-2015

	2013	2014	2015
Pluis	98,6	98,9	98,6
Niet pluis	1,4	1,1	1,4
Totaal aantal patiënten	1.397	5.871	7.412

Gezondheidsproblemen

Wat valt op?

- De top-10 meest voorkomende DCSPH codes is in de periode 2011-2015 vrijwel niet gewijzigd.
- 7% van de patiënten bij de fysiotherapeut wordt in 2015 behandeld voor spier-, pees, en fascie aandoeningen aan de cervico-thoracale wervelkolom.
- 16% van de patiënten wordt in 2015 behandeld voor een aandoening die voorkomt op de 'chronische lijst'.
- De periode vanaf het ontstaan van de klacht tot aan het eerste bezoek bij de fysiotherapeut is vrijwel gelijk gebleven in de periode 2011-2015.
- Het aandeel patiënten dat met een 'nieuwe' klacht komt neemt sinds 2014 toe.
- De fysiotherapeut verwacht bij bijna 60% van de patiënten dat de klacht volledig zal herstellen.

Top-10 gezondheidsproblemen (DCSPH)

De gezondheidsproblemen waarmee patiënten bij de fysiotherapeut komen worden gecodeerd volgens het Diagnose Coderings Systeem Paramedische Hulp ([DCSPH](#)). Een diagnosecode is samengesteld uit vier cijfers die respectievelijk de volgende betekenis vertegenwoordigen:

1. Hoofdgroep lichaamslokalisatie
2. Subgroep lichaamslokalisatie
3. Hoofdgroep pathologie
4. Subgroep pathologie

In de afgelopen vijf jaren zijn 'spier-, pees, en fascie aandoeningen aan de cervico-thoracale wervelkolom' (DCSPH: 3126) steeds de meeste voorkomende klachten geweest, gevolgd door 'spier-, pees, en fascie aandoeningen aan de lumbale wervelkolom' (DCSPH: 3426). In 2015 waren voor deze gezondheidsproblemen respectievelijk 7% en 5% van patiënten in behandeling bij de fysiotherapeut. Het grootste deel van de top-10 gezondheidsproblemen betreffen spier-, pees, en fascie aandoeningen aan de wervelkolom, de schouder/bovenarm en de knie/onderbeen/voet.

Top-10 gezondheidsproblemen (DCSPH-code) van patiënten behandeld door de fysiotherapeut (% patiënten), 2011-2015

	2011		2012		2013		2014		2015	
		%		%		%		%		%
1	3126	5,8	3126	6,0	3126	6,5	3126	7,3	3126	7,1
2	3426	4,7	3426	4,4	3426	4,6	3426	5,3	3426	5,0
3	3526	3,7	3526	3,9	3526	3,2	4026	3,4	4026	3,6
4	3026	3,2	7026	3,0	4026	3,1	3026	3,3	3026	3,1
5	7026	2,9	3480	2,8	3026	2,8	3526	3,2	3526	3,1
6	4026	2,6	4026	2,7	7022	2,4	7026	2,7	7026	3,0
7	3480	2,6	3026	2,4	7026	2,2	7022	2,2	7022	2,4
8	7022	1,8	7022	2,0	6201	2,1	7126	1,9	7126	2,1
9	4021	1,6	7001	1,9	7001	2,0	7001	1,9	7001	1,8
10	7001	1,6	6201	1,8	3480	1,9	6201	1,8	6201	1,6
% in top 10	30,4		30,8		30,9		33,0		32,8	
Totaal aantal patiënten	9.975		8.805		7.444		14.409		18762	

Omschrijving DCSPH-codes van de top-10 gezondheidsproblemen in 2015:

3126: Surmenage, degeneratieve aandoeningen, dystrofie: spier-, pees, en fascie aandoeningen aan de cervico-thoracale wervelkolom;

3426: Surmenage, degeneratieve aandoeningen, dystrofie: spier-, pees, en fascie aandoeningen aan de lumbale wervelkolom;

4026: Surmenage, degeneratieve aandoeningen, dystrofie: spier-, pees, en fascie aandoeningen aan de art. humeri (inclusief weke delen);

3026: Surmenage, degeneratieve aandoeningen, dystrofie: spier-, pees, en fascie aandoeningen aan de cervicale wervelkolom;

3526: Surmenage, degeneratieve aandoeningen, dystrofie: spier-, pees, en fascie aandoeningen aan de lumbo-sacrale wervelkolom;

7026: Surmenage, degeneratieve aandoeningen, dystrofie: spier-, pees, en fascie aandoeningen aan de art. genus (inclusief patella en weke delen);

7022: Surmenage, degeneratieve aandoeningen, dystrofie: chondropathie / arthropathie, meniscuslaesie aan de art. genus (inclusief patella en weke delen);

7126: Surmenage, degeneratieve aandoeningen, dystrofie: spier-, pees, en fascie aandoeningen aan de onderbeenregio;

7001: Chirurgie, bewegingsapparaat: gewrichten, uitgezonderd wervelkolom, meniscotomie, synovectomie aan de art. genus (inclusief patella en weke delen);

6201: Chirurgie, bewegingsapparaat: gewrichten, uitgezonderd wervelkolom, meniscotomie, synovectomie aan de art. coxae (inclusief weke delen).

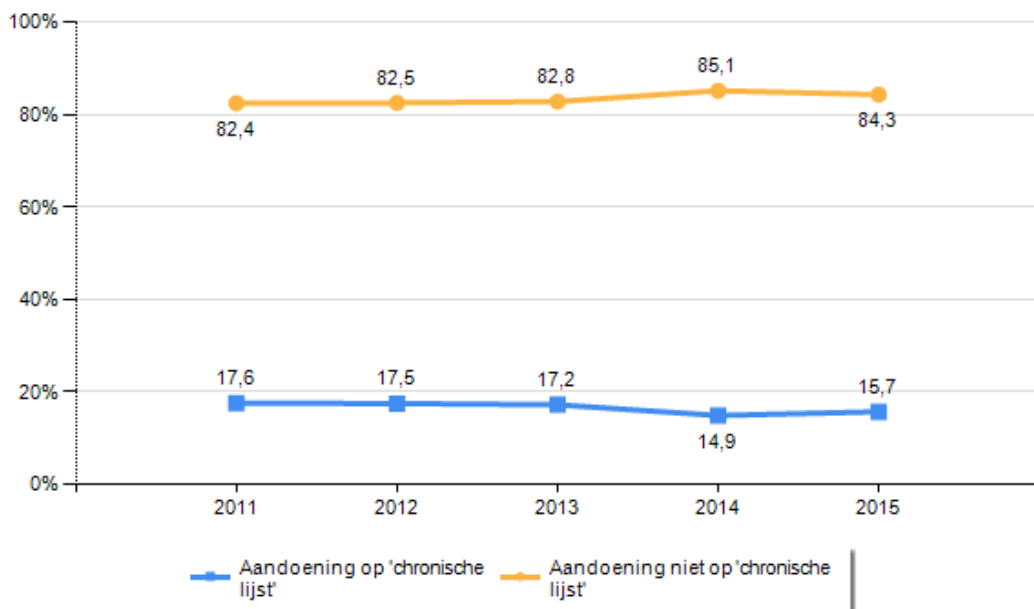
Chronische lijst

In 2015 is 16% van de patiënten bij de fysiotherapeut behandeld voor een chronische aandoening (i.e. een aandoening die voorkomt op de 'chronische lijst' (*Besluit Zorgverzekering*). Na de daling in 2014 van het aandeel patiënten met een 'lijst' aandoening, neemt het aandeel in 2015 weer licht toe.

Aandeel patiënten behandeld door de fysiotherapeut, naar type aandoening, 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Aandoening op 'chronische lijst'	17,6	17,5	17,2	14,9	15,7
Aandoening niet op 'chronische lijst'	82,4	82,5	82,8	85,1	84,3
Totaal aantal patiënten	10.017	9.085	7.915	16.895	21.749

Aandeel patiënten behandeld door de fysiotherapeut, naar type aandoening, 2011-2015

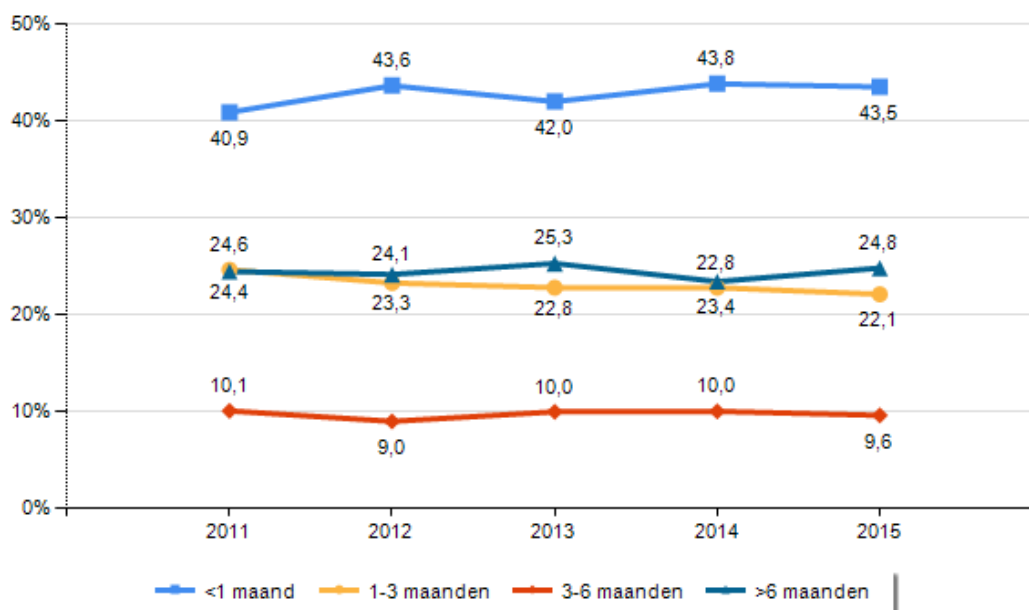
Duur van het gezondheidsprobleem

Het grootste deel van de patiënten bezoekt de fysiotherapeut binnen een maand na het ontstaan van de klacht (44%). Ongeveer een kwart van de patiënten ziet de fysiotherapeut pas voor het eerst wanneer de klacht al meer dan een half jaar bestaat. In de afgelopen vijf jaren is niet veel verandering te zien in de duur van het gezondheidsprobleem voorafgaand aan de behandeling.

Duur van het gezondheidsprobleem voorafgaand aan de behandeling bij de fysiotherapeut (% patiënten), 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
<1 maand	40,9	43,6	42,0	43,8	43,5
1-3 maanden	24,6	23,3	22,8	22,8	22,1
3-6 maanden	10,1	9,0	10,0	10,0	9,6
>6 maanden	24,4	24,1	25,3	23,4	24,8
Totaal aantal patiënten	8.944	7.577	6.317	11.153	13.558

Duur van het gezondheidsprobleem voorafgaand aan de behandeling bij de fysiotherapeut (% patiënten), 2011-2015

Recidiviteit

Een klacht wordt als recidief gezien als deze optreedt na een klachtenvrije periode van tenminste vier weken en ten hoogste twee jaar.

De daling van recidiverende klachten die in 2014 zichtbaar was, is in 2015 doorgezet. In 2015 had 28% van de klachten een recidiverend karakter.

Recidivering gezondheidsprobleem van patiënten behandeld door de fysiotherapeut (% patiënten), 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Ja	30,7	33,1	34,2	28,5	28,2
Nee	66,6	65,8	64,6	70,4	70,5
Onduidelijk	2,7	1,1	1,3	1,1	1,3
Totaal aantal patiënten	8.836	7.481	6.209	10.889	12.602

Prognose herstel

Bij aanvang van de behandeling bepalen fysiotherapeuten de prognose voor herstel van de klacht waarmee een patiënt komt. De fysiotherapeut verwacht bij bijna 60% van de patiënten dat de klacht volledig zal herstellen. In 2014 en 2015 werd bij ongeveer 5% van de patiënten geen herstel verwacht.

Prognose herstel gezondheidsprobleem van patiënten behandeld door de fysiotherapeut (% patiënten), 2013-2015

	2013	2014	2015
Volledig herstel	52,8	54,1	58,3
Gedeeltelijk herstel	40,9	41,4	36,7
Geen herstel	6,3	4,6	4,9
Totaal aantal patiënten	2.795	9.446	13.124

Meetwaarden

Wat valt op?

- Bij 41% van de patiënten is een meetinstrument gebruikt tijdens de behandeling bij de fysiotherapeut.
- De 'Patiënt Specifieke Klachten Lijst' is het meest gebruikte meetinstrument.

Meetinstrument

Het aandeel patiënten waarbij minimaal één meetinstrument gebruikt wordt tijdens de hele behandeling is, net als vorige jaren, iets hoger dan 40%. Ook het aantal meetmomenten en het gemiddelde aantal verschillende meetinstrumenten verandert nauwelijks.

Gebruik van één of meer meetinstrumenten tijdens een behandeling bij de fysiotherapeut (% patiënten), 2013-2015

	2013	2014	2015
Nee	57,1	59,4	58,6
Ja	42,9	40,6	41,4
Totaal aantal patiënten	3.857	16.916	23.177

Gebruik van één of meer meetinstrumenten tijdens een behandeling bij de fysiotherapeut, 2013-2015

	2013	2014	2015
Gemiddeld aantal meetherhalingen	2,2	2,1	2,1
Minimum aantal meetherhalingen	1,0	1,0	1,0
Maximum aantal meetherhalingen	64,0	64,0	64,0
Gemiddeld aantal meetinstrumenten	1,6	1,6	1,7
Minimum aantal meetinstrumenten	1,0	1,0	1,0
Maximum aantal meetinstrumenten	6,0	7,0	7,0
Totaal aantal patiënten	1.654	6.874	9.591

Top-5 meetinstrumenten

Sinds het begin van de registratie van meetinstrumenten in NIVEL Zorgregistraties in 2013, bestaat de top-4 meest gebruikte meetinstrumenten uit dezelfde instrumenten. De lijst wordt consequent aangevoerd door de Patiënt Specifieke Klachtenlijst. Ook in 2015 werd dit instrument weer het vaakst gebruikt tijdens een fysiotherapeutische behandeling (74%). De Visual Analogue Scale volgt op plaats 2 met een gebruikerspercentage van 65%.

Top-5 gebruikte meetinstrumenten door de fysiotherapeut (% van patiënten bij wie een meetinstrument is ingezet), 2013-2015

Fysiotherapie 2015 (N=9591)		%
1	Patiënt Specifieke Klachten Lijst	74.3
2	Visual Analogue Scale	65.2
3	Quebec Back Pain Disability Scale	5.2
4	6 minuten looptest	4.6
5	Neck Disability Index	3.3

Fysiotherapie 2014 (N=6874)		%
1	Patiënt Specifieke Klachten Lijst	73.1
2	Visual Analogue Scale	64.4
3	Quebec Back Pain Disability Scale	7.1
4	Neck Disability Index	4.6
5	6 minuten looptest	4.3

Fysiotherapie 2013 (N=1654)		%
1	Patiënt Specifieke Klachten Lijst	70.0
2	Visual Analogue Scale	52.4
3	Neck Disability Index	8.5
4	Quebec Back Pain Disability Scale	8.1
5	6 minuten looptest	2.6

Evaluatie

Wat valt op?

- De meest voorkomende reden om de behandeling te stoppen is dat de patiënt uitbehandeld is. Dit percentage schommelt rond de 80%.

Reden einde zorg

Net als in voorgaande jaren, werd in 2015 bij ongeveer 80% van de patiënten de behandeling beëindigd omdat de patiënt uitbehandeld was. Ongeveer 7% van de patiënten beëindigde de behandeling op eigen initiatief.

Reden voor beëindiging van de behandeling bij de fysiotherapeut (% patiënten), 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Patiënt uitbehandeld	83,5	84,0	79,9	80,4	83,3
Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	2,0	2,1	2,4	2,5	1,7
Gestaakt door patiënt	6,0	5,6	7,9	7,6	7,2
Gestaakt door verwijzer	0,3	0,4	0,6	0,4	0,5
Gestaakt door paramedicus	3,6	3,5	3,8	5,4	4,6
Anders	4,6	4,3	5,5	3,8	2,7
Totaal aantal patiënten	4.204	4.336	1.693	3.461	5.807

Behandelresultaat

De behandelend fysiotherapeut legt bij afsluiten van de behandeling vast in welke mate de gestelde behandeldoelen zijn behaald. In veruit de meeste gevallen geeft de therapeut aan dat de behandeldoelen volledig bereikt zijn.

Mate waarin de behandeldoelen zijn bereikt bij beëindiging van de behandeling bij de fysiotherapeut (% patiënten), 2015

	2015
Behandeldoelen volledig bereikt	86,9
Behandeldoelen gedeeltelijk bereikt	6,9
Behandeldoelen niet bereikt	6,3
Totaal aantal patiënten	5.800

Referenties

1. De Vries C, Hagnaars L, Kiers H, Schmitt M. KNGF Beroepsprofiel Fysiotherapeut. KNGF, Amersfoort, 2014.
2. Centraal Bureau voor de Statistiek. Bevolking; kerncijfers.
[http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=37296ned&D1=a&D2=0,10,20,30,40,50,60,\(I-1\),I&HD=130605-0924&HDR=G1&STB=T](http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=37296ned&D1=a&D2=0,10,20,30,40,50,60,(I-1),I&HD=130605-0924&HDR=G1&STB=T),
geraadpleegd op 14 juni 2016.
3. Besluit Zorgverzekering, bijlage 1.
<http://wetten.overheid.nl/BWBR0018492/2016-01-01#Bijlage1>.
Geldend op 2 juni 2016.